

Mieczysław Kaczkowski

Żukowice, pow. Głogów. Huta "Głogów". Stanowisko 5

Informator Archeologiczny : badania 4, 222-223

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

łach rzymskich występowała głównie ceramika. Przewiduje się kontynuację badań w latach następnych.

ZUKOWICE, pow. Głogów
Huta „Głogów”

Muzeum Hutnictwa i Odlewnictwa
Metali Kolorowych w Głogowie

Stanowisko 5

Badania prowadził mgr Mieczysław Kaczkowski. Finansowała Dyrekcja Huty Miedzi „Głogów”. Czwarty sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna (przełom V i VI w.).

Wyeksplorowano jeden dom mieszkalny — kuźnię, 30 jam produkcyjnych i gospodarczych oraz jedno wolnostojące palenisko i piecowisko hutnicze ze śladami 11 dymarek. Chata, zagłębiona około 60 cm od współczesnego poziomu, posiadała bardzo prymitywną konstrukcję. W narożnikach jej zachowały się ślady po słupach. Ściany wykonane były z plecionki, prawdopodobnie wiklinowej lub leszczynowej. We wnętrzu znajdował się okrągły piec kamienny do uszlachetniania żelaza, wokół którego zebrano magnezem sporą ilość opiłek żelaznych. Należy przypuszczać, że dostały się one do zawartości kulturowej chaty w czasie przekuwania łupy żelaznej. Ceramika charakteryzuje się ręcznym wykonaniem, bez użycia koła garncarskiego, nielicznymi fragmentami tzw. ceramiki siwej oraz brakiem naczyń z brzegami zagiętymi do środka. Z innych zabytków na uwagę zasługują: fragment formy odlewniczej, część sztabki brązowej, stanowiącej surowiec do wyrobu ozdób, wyroby rogowe i kościane. Badania zakończono.

ZUKOWICE, pow. Głogów
Huta Miedzi „Głogów”

Muzeum Hutnictwa i Odlewnictwa
Metali Kolorowych w Głogowie

Stanowisko 6

Badania prowadził mgr Mieczysław Kaczkowski. Finansowała Dyrekcja Huty Miedzi „Głogów”. Czwarty sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna (VII—VIII w.).

Przebadano 4 ary, na których wyeksplorowano 28 jam gospodarczych. Materiał z tego stanowiska stanowi bezpośrednią analogię do zabytków z Gostyni, znanych z publikacji K. Langenheima. Obok takich samych form naczyń glinianych, znalezione zostały również żelazne talerze — miarki, krzesiwo, grot, strzały łuku, sprzączka prostokątna oraz fragment półkoska. Z uwagi na stosunkowo niewielką odległość od grodu

w Gostyni (w linii prostej około 4 km) oraz na analogie formalne zarówno ceramiki jak i innych zabytków, stanowisko to datujemy na drugą połowę VII i pierwszą połowę VIII w.

ŻUKOWICE, pow. Głogów
Huta miedzi „Głogów”

Muzeum Hutnictwa i Odlewnictwa
Metali Kolorowych w Głogowie

Stanowisko 9

Badania prowadził mgr Mieczysław Kaczkowski. Finansowała Dyrekcja Huty Miedzi „Głogów”. Cztery sezon badań. Dwa groby lateńskie, dwie osady wczesnośredniowieczne (koniec V w. poł. VII w., k. X w. — pocz. XIII w.).

Stanowisko 9 znajduje się w odległości 50 m na zachód od stanowiska Nr 5. Przebadano 253 ary, na których odkryto dwa groby ciałopalne lateńskie oraz nawarstwiające się na siebie dwie osady wczesnośredniowieczne (k. V w. poł. VII, w.; k. X w. do pocz. XIII w.). Starsza osada wczesnośredniowieczna wydaje się być kontynuacją osadnictwa na stanowisku Nr 5. W trakcie badań tego zespołu wyeksplorowano 10 chat mieszkalnych, 135 jam, 4 wolnostojące paleniska oraz piecowisko z piętnastoma dymarkami. Wyeksplorowano również 8 chat i 90 jam datowanych od końca X do początku XIII wieku.

Konstrukcja domów starszej osady nie odbiegała od podobnej ze stanowiska Nr 5. Domy datowane od X—XIII w. były niekiedy zagłębionymi półziemiankami, dł. średnio 3 m i szerokości 1,8 m. Wśród form naczyń glinianych datowanych na pierwszą połowę VI wieku obserwujemy odpowiedniki tzw. „typu praskiego” — pierwszego stopnia. Na powierzchni tych naczyń widoczne jest wyświecanie części przydennej, będącej kontynuacją tradycji rzymskich. Cecha ta nie występuje na ceramice po połowie wieku VI, natomiast coraz częściej stosuje się koło garncarskie oraz zwiększa się ilość motywów zdobniczych. W formach naczyń obserwuje się mocniejsze profilowanie. Brzegi mocno wywinięte na zewnątrz, bardzo często od strony wewnętrznej posiadają profilowaną krawędź wylewu. Wśród starszych zabytków na uwagę zasługuje: fragment szklanego pucharka, paciorek z karneolu, groty oszczepów, grzebień rogowy mający analogię w materiałach czeskich i longobardzkich, noże i inne przedmioty żelazne oraz brązowe. Wśród obiektów X—XIII-wiecznych, obok chat wyróżniono jamy zasobowe, które nieraz lokalizowano we wnętrzu, półziemianki mieszkalnej, jamy produkcyjne, jamy odpadowe. W zespołach młodszych (X—XIII w.) obok drobnych narzędzi codziennego użytku znaleziono strzemię, dwa półkoski, odważnik, okucia pochewek noża, kawałki bursztynu, płacek ołowiany, fragmenty siekier oraz kamienie żarnowe.